

1. Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje v posledních letech výrazně ovlivnily pandemie, válka na Ukrajině a propad porodnosti.

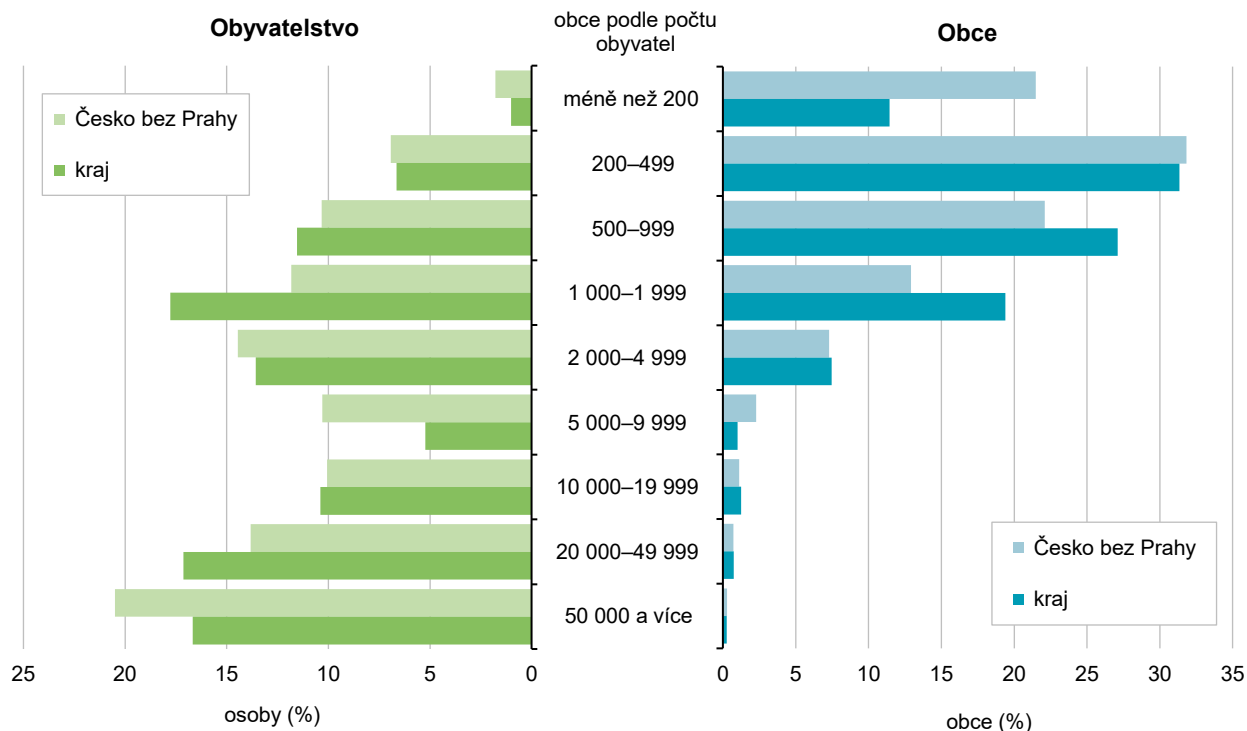
Demografický vývoj Olomouckého kraje v uplynulém čtvrtstoletí charakterizovaly dlouhodobý populační úbytek, stárnutí obyvatelstva a rostoucí význam migrace. Závěr sledovaného období výrazně ovlivnily epidemie koronaviru a válka na Ukrajině. Zatímco pandemie se promítla zejména do zvýšené úmrtnosti, migrační vlna po roce 2022 krátkodobě obrátila dlouhodobý pokles počtu obyvatel. V roce 2025 dosáhl přirozený úbytek nejvyšší hodnoty od vzniku kraje v důsledku historicky nízkého počtu narozených dětí, kladné saldo stěhování jej však téměř vyrovnalo. Populace kraje dále stárla, naděje dožití se po pandemii prodlužovala a počet cizinců byl více než dvojnásobný proti roku 2021.

Sídelní struktura

Olomoucký kraj zaujímal výměru 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy ČR.

Olomoucký kraj zůstal osmým nejrozlehlejším ze 14 krajů v České republice. K 31. 12. 2025 se rozprostíral na ploše 5 272 km² a tvořil 6,7 % z rozlohy státu. Od novodobého vzniku Olomouckého kraje v roce 2000 se jeho výměra měnila zásadním způsobem pouze třikrát. V roce 2002 se rozšířila v souvislosti s úpravou hranic vojenského újezdu Libavá. K nejznatelnějšímu překreslení hranic kraje došlo v roce 2005, kdy se k 1. lednu jeho území rozšířilo o obce Moravský Beroun, Norberčany a Huzová ze sousedního kraje Moravskoslezského. O 11 let později se do hranic krajů promítly územní změny vojenských újezdů Libavá a Březina. Část Vojenského újezdu Libavá se z okresu Olomouc začlenila do okresu Opava v Moravskoslezském kraji. Naopak část Vojenského újezdu Březina byla z okresu Vyškov v Jihomoravském kraji připojena k okresu Prostějov. Těmito úpravami bylo území Olomouckého kraje rozšířeno o 4,5 km².

Graf 1. 1 Sídelní struktura Olomouckého kraje a Česka (bez Prahy) k 31. 12. 2025

Kraj zůstal vymezen katastrálním územím 401 samosprávných obcí a 1 vojenským újezdem.

Z administrativního hlediska se Olomoucký kraj skládá z 5 okresů, 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a 20 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ). V roce 2025 byl Olomoucký kraj vymezen katastrálním územím 401 samosprávných obcí a 1 vojenským újezdem. Počet obcí se naposledy změnil 1. 1. 2016, kdy v souvislosti s optimalizací vojenských újezdů vznikly tři nové obce – Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou.

V Olomouckém kraji mělo v roce 2025 sídlo 31 měst.

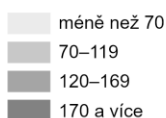
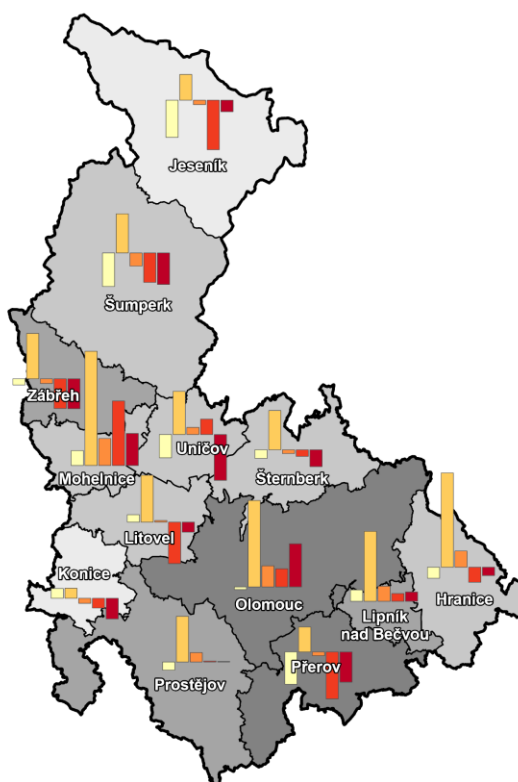
Z celkového počtu obcí bylo k 31. 12. 2025 v kraji ustanoveno 31 měst a 12 městysů. Počet měst se naposledy zvýšil 22. 7. 2020, kdy statut města získala obec Štěpánov. Města Olomouc, Prostějov a Přerov jsou městy statutárními, přičemž Olomouc je současně krajským městem Olomouckého kraje.

Po vojenském újezdu Libavá je nejrozsáhlejší obcí v kraji Olomouc, nejmenší obcí je Strukov.

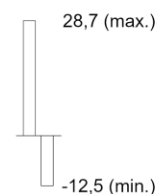
Výměrou největším okresem Olomouckého kraje je okres Olomouc, který k 31. 12. 2025 zaujímal plochu 1 608 km². Okres Olomouc je největším na Moravě a pátým nejrozsáhlejším okresem v České republice. Druhým největším okresem v kraji je okres Šumperk s výměrou 1 313 km². Mezi spíše menší okresy v České republice se řadí trojice okresů Přerov (854 km²), Prostějov (777 km²) i Jeseník (719 km²). Po vojenském újezdu Libavá (235,5 km²) je nejrozsáhlejší obcí krajské město Olomouc (103,3 km²). V dalším pořadí následují dvě sousední horské obce Loučná nad Desnou (94,3 km²) a Bělá pod Pradědem (92,2 km²) tvořící hranici mezi Moravou a Slezskem. Na opačném pólu pořadí je obec Strukov (0,5 km²), která leží v trojúhelníku měst Šternberk, Uničov a Litovel. Po blanenské obci Závist je Strukov obcí s druhou nejmenší výměrou v České republice. Dalšími nejmenšími obcemi v kraji je dvojice obcí situovaných na levém břehu řeky Bečvy při spojnici měst Přerov a Lipník nad Bečvou – Oldřichov (0,9 km²) a Grymov (1,0 km²).

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje v letech 2021 až 2025

Hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2025

Přírůstek/úbytek
obyvatel
na 1 000 obyvatel
středního stavu

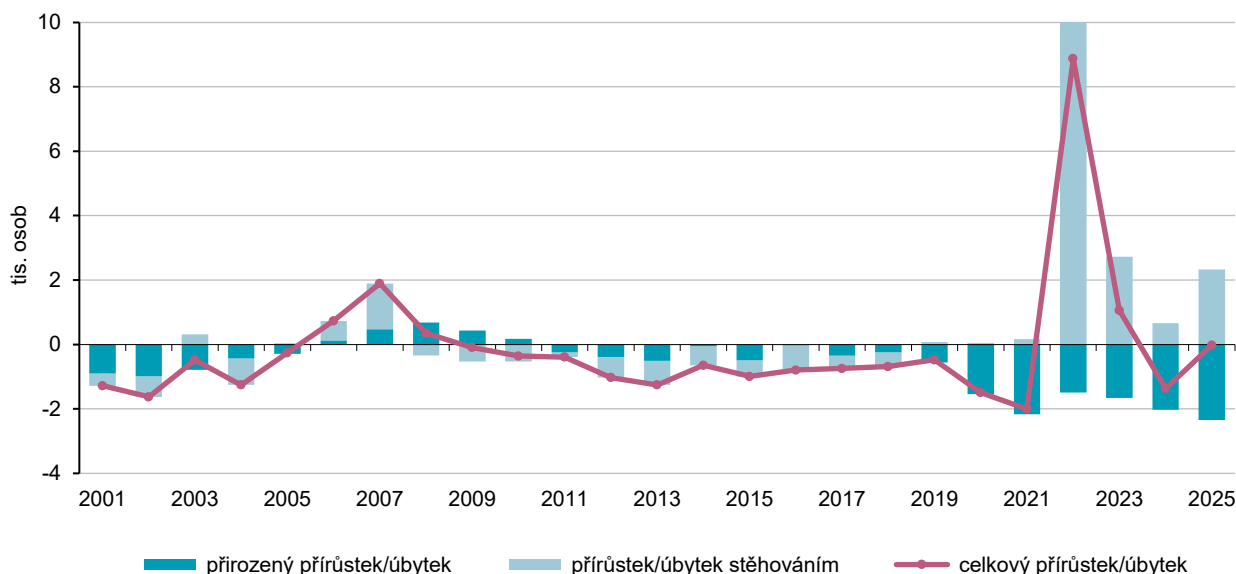
Zdroj: ČSÚ

Počet a pohyb obyvatel

Na konci roku 2025 žilo
v Olomouckém kraji
631 480 obyvatel.

K 31. 12. 2025 mělo v Olomouckém kraji registrovaný pobyt 631,5 tis. obyvatel. Jejich počet se od roku 2009 dlouhodobě snižoval s výjimkou let 2022–2023, kdy zejména v důsledku války na Ukrajině došlo ke krátkodobému, avšak mimořádnému populačnímu růstu. Navzdory tomuto krátkodobému růstu setrval Olomoucký kraj již poctnácté v řadě sedmým nejlidnatějším krajem v České republice – za krajem Jihočeským (652,9 tis. osob) a před krajem Plzeňským (614,7 tis. osob). Populačně největším v České republice byl na konci roku 2025 kraj Středočeský (1 477,1 tis. osob). Následovala Praha (1 407,1 tis. osob) a kraje Jihomoravský (1 230,5 tis. osob) a Moravskoslezský (1 176,4 tis. osob). Nejméně lidnatými zůstaly kraje Karlovarský (292,0 tis. osob) a Liberecký (448,6 tis. osob).

Graf 1. 2 Pohyb obyvatel v Olomouckém kraji

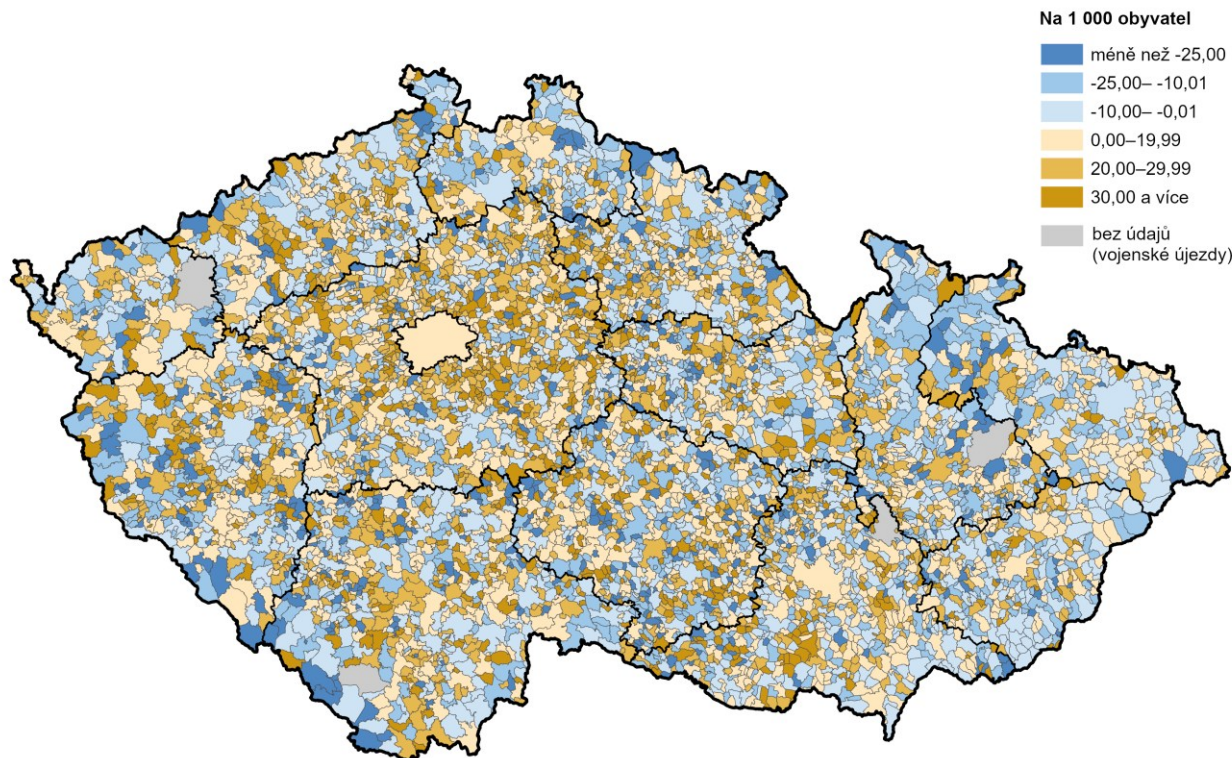
Průměrná hustota osídlení
v Olomouckém kraji činila
119,8 obyvv./km².

Odlisný žebříček nabízí pořadí čtrnácti krajů podle průměrné hustoty zalidnění. Suverénně nejvyšší hustota náležela Praze (2 835,7 obyvv./km²). Naopak nejřidší osídlení charakterizovalo druhý nejrozlehlejší kraj Jihočeský (64,9 obyvv./km²). Průměrná hustota obyvatel Olomouckého kraje dosáhla 119,8 obyvv./km², což odpovídalo osmé největší hustotě v mezikrajském srovnání. V České republice žilo na konci roku 2025 celkem 10 915,8 tis. obyvatel při průměrné hustotě zalidnění 138,4 obyvv./km².

V okrese Olomouc mělo
na konci roku 2025 bydliště
38,1 % krajské populace.

Nejlidnatějším okresem Olomouckého kraje je okres Olomouc, ve kterém mělo k 31. 12. 2025 bydliště 240,8 tis. obyvatel při průměrné hustotě 149,7 obyvv./km². Druhou nejvyšší hustotu osídlení se vyznačoval okres Přerov (148,3 obyvv./km²), který byl současně druhým nejlidnatějším okresem kraje (126,7 tis. osob). V okrese Šumperk mělo registrovaný pobyt 118,8 tis. obyvatel, což odpovídalo druhému nejřidšímu zalidnění v kraji (90,5 obyvv./km²). Další pozici zaujímal okres Prostějov s počtem 108,9 tis. obyvatel a hustotou 140,1 obyvv./km². Nejméně lidnatým a nejřidčeji osídleným okresem Olomouckého kraje je okres Jeseník. K 31. 12. 2025 zde mělo bydliště 36,4 tis. obyvatel při průměrné hustotě 50,6 obyvv./km² (šestá nejnižší hustota zalidnění mezi všemi okresy České republiky).

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

V letech 2001 až 2025 zaznamenal okres Jeseník 2. nejvyšší relativní populační úbytek mezi okresy ČR.

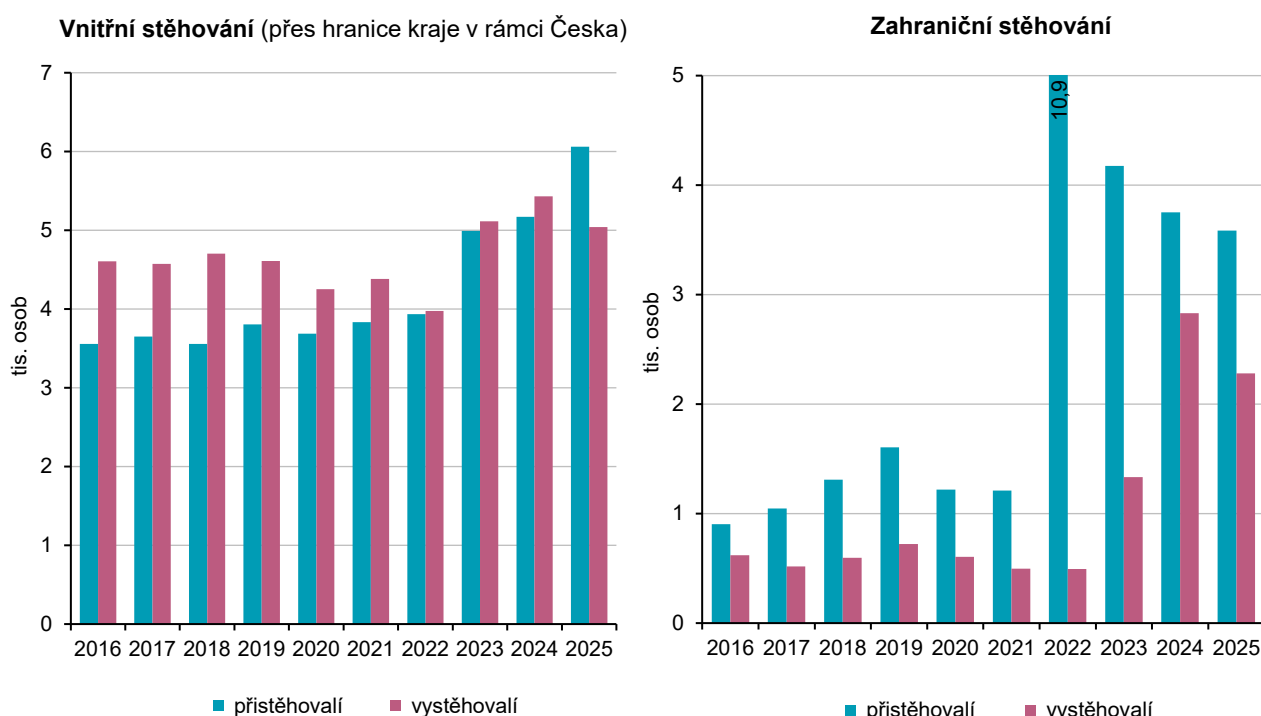
Velmi dynamický vývoj nastal v uplynulých letech v pohybu obyvatel, a to jak v celém Olomouckém kraji, tak v jeho dílčích územních částech. Roky 2020 a 2021 byly zřetelně ovlivněny pandemií koronaviru, rok 2022 zásadně poznamenala migrační vlna po vypuknutí války na Ukrajině a roky 2023–2025 charakterizoval výrazný pokles porodnosti. V dlouhodobém pohledu patří k populačně nejvíce ztrátovým regionům České republiky okres Jeseník. V letech 2001–2025 zde ubylo 5,0 tis. obyvatel a relativní populační úbytek byl mezi všemi okresy ČR druhý nejvyšší po okrese Karviná. Po 21 letech nepřetržitého populačního úbytku se počet obyvatel okresu Jeseník v mimořádném roce 2022 poprvé v tomto století zvýšil, a to o 239 osob, tj. o 6,5 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Růst zajistilo kladné migrační saldo, které převážilo pokračující přirozený úbytek. Od roku 2023 se však počet obyvatel Jesenicka opět snižoval. Zatímco v roce 2023 byl pokles ještě mírný (o 42 osob, tj. o 1,1 osoby na 1 000 obyvatel), v roce 2024 se při souběhu přirozeného a migračního úbytku prohloubil na 457 osob, tj. 12,5 osoby na 1 000 obyvatel. To odpovídalo nejvyššímu populačnímu úbytku na Jesenicku v tomto století. V roce 2025 se populační úbytek zmírnil na 106 osob, tj. 2,9 osoby na 1 000 obyvatel, neboť přirozený úbytek 239 osob částečně kompenzovalo kladné saldo stěhování ve výši 133 osob.

V letech 2001 až 2025 ubylo v okrese Přerov 7,4 tis. obyvatel a v okrese Šumperk 6,2 tis. obyvatel.

Blízké vývojové tendence mají s okresem Jeseník v dlouhodobém pohledu také okresy Přerov a Šumperk. V letech 2001–2025 ubylo na Přerovsku 7,4 tis. obyvatel a na Šumpersku 6,2 tis. obyvatel. V obou okresech byl populační pokles důsledkem souběhu záporné přirozené měny a záporného migračního salda. Zatímco na Přerovsku se na celkovém úbytku výrazněji podílela přirozená měna, na Šumpersku byl vliv obou složek vyrovnanější. Mimořádný rok 2022 přinesl oběma okresům populační růst o přibližně 1,6 tis. obyvatel, který zajistila silná migrační vlna. V roce 2023 počet obyvatel Přerovska ještě mírně vzrostl, zatímco na Šumpersku již

klesl. Výraznější populační úbytky následovaly v dalších dvou letech. V roce 2024 se počet obyvatel okresu Přerov snížil o 1 018 osob, tj. o 8,0 osoby na 1 000 obyvatel, což představovalo nejvyšší jednorocní úbytek od roku 2001. Pokles způsobila téměř shodnou měrou záporná přirozená změna a záporné saldo stěhování. V roce 2025 se úbytek na Přerovsku zmírnil na 622 osob, tj. 4,9 osoby na 1 000 obyvatel. Stejný absolutní pokles zaznamenal v roce 2025 okres Šumperk, kde však vzhledem k menšímu počtu obyvatel odpovídal relativnímu úbytku 5,2 osoby na 1 000 obyvatel a byl nejvyšší od roku 2001. V obou okresech se v roce 2025 výrazně prohloubil přirozený úbytek obyvatel, a to v důsledku rekordně nízké porodnosti.

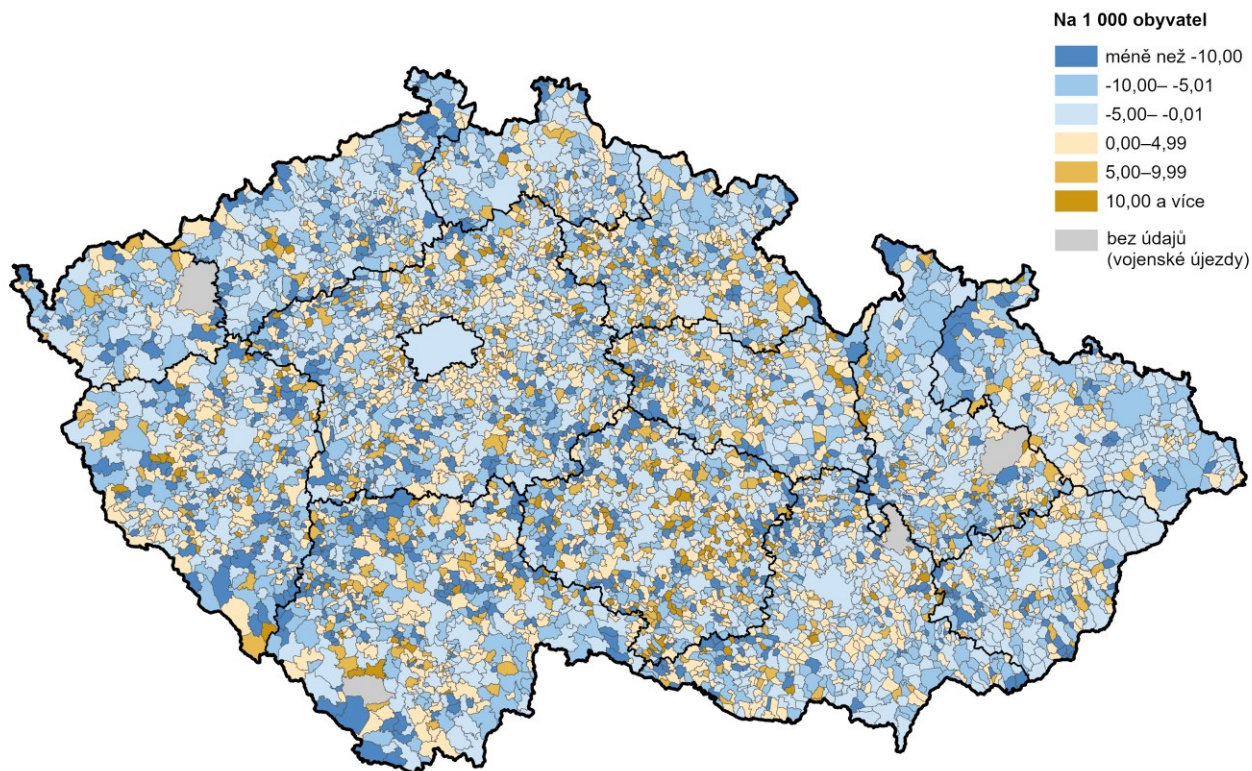
Graf 1. 3 Migrace v Olomouckém kraji

V letech 2001 až 2025 přibýlo v okrese Prostějov 0,4 tis. obyvatel a v okrese Olomouc 14,0 tis. obyvatel.

Odlišný dlouhodobý vývoj charakterizuje okresy Prostějov a Olomouc. V letech 2001–2025 se počet obyvatel Prostějovska zvýšil o 0,4 tis. osob, neboť dlouhodobý přirozený úbytek téměř vyrovnal přírůstek stěhování. V okrese Olomouc přibýlo ve stejném období 14,0 tis. obyvatel, a to především zásluhou výrazně kladného migračního salda. V mimořádném roce 2022 vzrostla populace Prostějovska o 1 137 osob a Olomoucka o 4 352 osob, přičemž populační růst pokračoval v obou okresech také v roce 2023. V následujících dvou letech se však jejich vývoj rozešel. Na Prostějovsku se počet obyvatel v roce 2024 prakticky nezměnil a v roce 2025 poklesl o 50 osob, tj. o 0,5 osoby na 1 000 obyvatel. Kladné saldo stěhování zde v obou letech téměř vyrovnalo stále výraznější přirozený úbytek. Okres Olomouc naopak jako jediný okres kraje populačně rostl i v letech 2024 a 2025. V roce 2025 zde přibýlo 1 380 obyvatel, tj. 5,8 osoby na 1 000 obyvatel. Přestože přirozenou měnou ubylo rekordních 596 osob, migrační přírůstek 1 976 osob (tj. druhý nejvyšší od roku 2001) tento úbytek výrazně převýšil. Za uplynulé čtvrtstoletí se počet obyvatel okresu Olomouc zvýšil ve 20 z 25 sledovaných let.

Přirozený přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

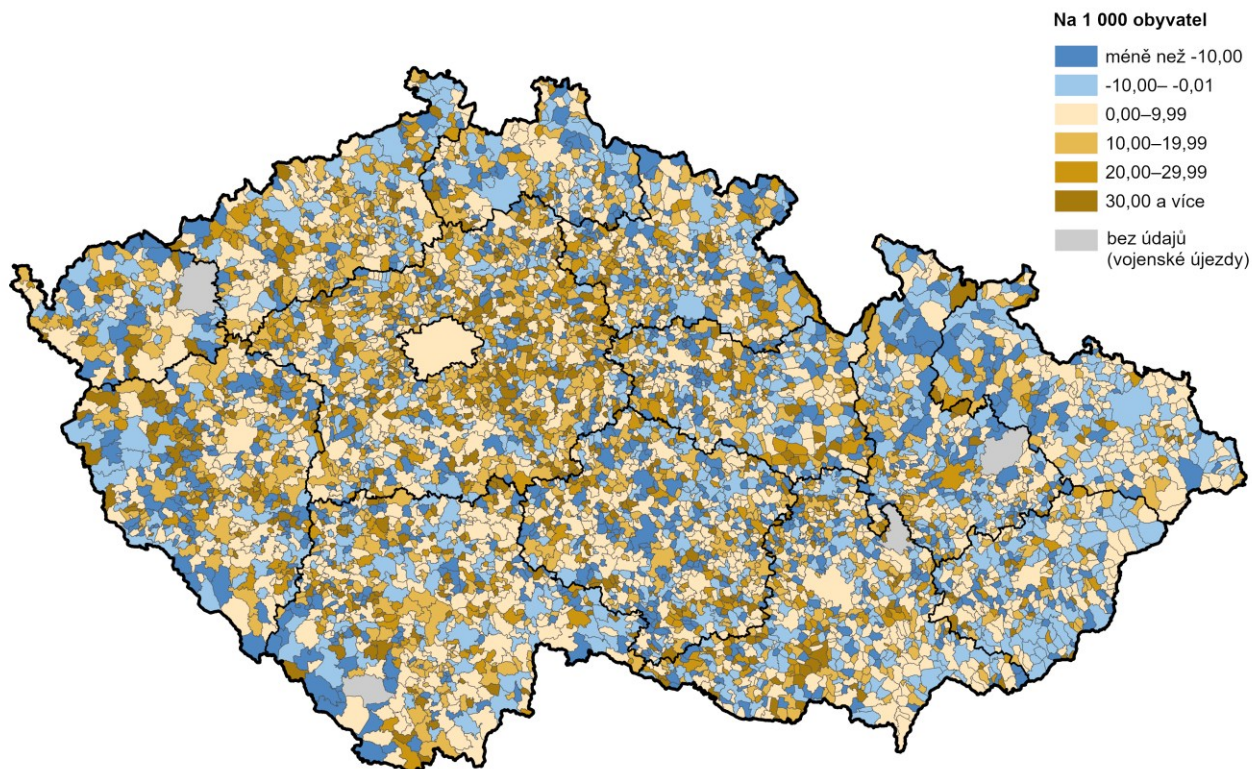
Od roku 2001 ubylo relativně nejvíce obyvatel ve správních obvodech ORP Jeseník, Konice, Přerov a Šumperk.

Turbulentní demografický vývoj posledních let se promítl také do pohybu obyvatel v nižších územních jednotkách. Z pohledu 13 správních obvodů ORP Olomouckého kraje došlo v roce 2021 k populačnímu růstu pouze ve čtveřici Mohelnice, Lipník nad Bečvou, Konice a Litovel. V mimořádném roce 2022 se počet obyvatel zvýšil ve všech 13 správních obvodech ORP. V následujících letech se jejich počet postupně snižoval – v roce 2023 vzrostl počet obyvatel v sedmi správních obvodech, v roce 2024 v pěti a v roce 2025 pouze ve čtyřech, a to na Olomoucku, Mohelnicku, Lipnicku a Prostějovsku. V dlouhodobém pohledu od roku 2001 ubylo relativně nejvíce obyvatel na Jesenicku, Konicku, Přerovsku a Šumpersku. Opačný vývoj charakterizoval především správní obvod ORP Olomouc.

Ve 31 městech kraje bydlelo 355,0 tis. obyvatel, tj. 56,2 % z krajské populace.

Ve 31 městech Olomouckého kraje žilo na konci roku 2025 celkem 355,0 tis. obyvatel, tj. 56,2 % krajské populace. V porovnání s rokem 2020, kdy byl počet i výčet měst v kraji shodný, se počet městského obyvatelstva téměř nezměnil, v dlouhodobém pohledu však klesal. V roce 2001 žilo ve 26 městech kraje 370,8 tis. obyvatel, tj. 57,7 % krajské populace. Třetina obyvatel Olomouckého kraje měla na konci roku 2025 registrovaný pobyt ve čtyřech jeho největších městech. Krajské a statutární město Olomouc s počtem 105 297 obyvatel bylo šestým nejlidnatějším městem v České republice. Ve statutárním městě Prostějově bydlelo 43 236 osob (25. nejlidnatější město v ČR), ve statutárním městě Přerově 40 492 osob (26.) a ve městě Šumperku 24 444 osob (42.). Více než 10 tis. obyvatel měla v kraji také města Hranice (17 910 osob), Šternberk (13 207 osob), Zábřeh (13 157 osob), Uničov (11 060 osob) a Jeseník (10 324 osob).

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobým jevem v pohybu obyvatelstva je vylidňování periférií a měst.

Mezi přetrvávající jevy v pohybu obyvatelstva patří vylidňování periférií, a to jak vnějších, tak vnitřních. V Olomouckém kraji se dlouhodobý populační úbytek týká především severní části kraje, Konicka a Přerovska. Dalším dlouhodobým fenoménem je vylidňování měst spojené mimo jiné s procesem suburbanizace, při kterém se obyvatelé stěhují do zázemí významných sídel. Ačkoliv se počet měst mezi roky 2001 a 2025 zvýšil z 26 na 31, počet i podíl městského obyvatelstva se v kraji naopak snížily. Vývojový trend však nebyl ve všech městech shodný. Od roku 2001 klesl v Olomouckém kraji počet obyvatel ve všech městech s více než 10 tis. obyvateli s výjimkou Olomouce. V krajské metropoli žilo v roce 2025 o 5,1 tis. obyvatel více než v roce 2001. Dalším nejlidnatějším městem kraje, které za stejné období zaznamenalo populační růst, byla až Mohelnice.

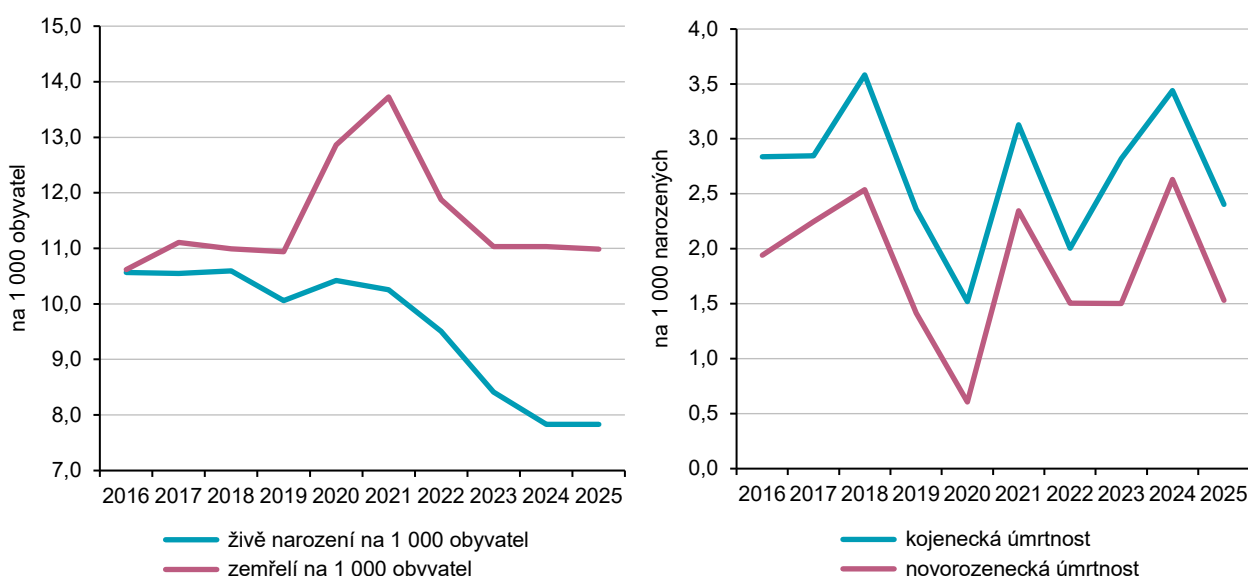
V roce 2025 zaznamenal Olomoucký kraj nejvyšší přirozený úbytek od svého vzniku.

Přirozený přírůstek, který vyjadřuje rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, dosahoval v závěru sledovaného období stále výraznějších záporných hodnot. Zatímco v letech 2020 a 2021 byly vysoké přirozené úbytky způsobeny především zvýšenou úmrtností v důsledku pandemie koronaviru, v dalších letech se jejich hlavní příčinou stal výrazný pokles porodnosti. Počet živě narozených dětí se snížil z 6 394 v roce 2021 na historicky nejnižších 4 576 v roce 2025. Souběžně klesala úhrnná plodnost, a to z 1,842 dítěte na ženu v roce 2021 na 1,379 v roce 2025. Opačný trend charakterizoval počet zemřelých, který po mimořádném maximu 8 562 osob v roce 2021 klesl na 6 922 osob v roce 2025. Pokles úmrtnosti však stále výraznější propad počtu narozených nevyrovnal. Přirozenou měnou tak v roce 2024 ubylo 2 024 obyvatel a v roce 2025 dokonce 2 346 obyvatel, což představovalo nejvyšší přirozený úbytek od vzniku Olomouckého kraje. Přirozený přírůstek zaznamenal Olomoucký kraj naposledy v roce 2010.

Sedmým rokem v řadě převýšil v kraji počet přistěhovaných nad počtem vystěhovaných.

Přírůstek stěhování, který vyjadřuje rozdíl mezi přistěhovanými a vystěhovanými, dosáhl v Olomouckém kraji v letech 2019–2025 kladných hodnot, a to po předchozím jedenáctiletém období každoročních migračních úbytků. Zcela mimořádný byl rok 2022, kdy se v důsledku silné migrační vlny po vypuknutí války na Ukrajině zvýšil počet obyvatel kraje stěhování o 10 368 osob. V roce 2023 se migrační přírůstek snížil na 2 721 osob a v roce 2024 na 660 osob. V posledním sledovaném roce opět výrazně vzrostl. Do Olomouckého kraje se v roce 2025 přistěhovalo 9 646 osob a vystěhovalo 7 320 osob, saldo stěhování tak dosáhlo 2 326 osob. Kladná migrace téměř beze zbytku vyrovnala rekordní přirozený úbytek 2 346 osob a celkový počet obyvatel kraje se proto meziročně snížil pouze o 20 osob. V dlouhodobém pohledu charakterizovalo kladné migrační saldo zejména okresy Olomouc a Prostějov, zatímco okresy Jeseník, Šumperk a Přerov se populačně zmenšovaly také vlivem dlouholeté převahy vystěhovaných.

Graf 1. 4 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Olomouckém kraji

V roce 2025 klesla porodnost na nové minimum od vzniku kraje.

Pokles porodnosti v Olomouckém kraji pokračoval také v závěru sledovaného období. Hrubá míra porodnosti se z 10,4 ‰ v roce 2020 snížila až na 7,3 ‰ v roce 2025, kdy dosáhla nejnižší hodnoty od vzniku kraje. Přesto převýšila republikový průměr (7,1 ‰) a v mezikrajském srovnání byla čtvrtá nejvyšší. Relativně nejvíce dětí se v roce 2025 narodilo v okresech Olomouc a Prostějov (shodně 7,5 ‰), naopak nejméně v okrese Jeseník (6,5 ‰). Úhrnná plodnost se v kraji snížila na 1,379 dítěte na ženu. Navzdory výraznému poklesu zůstala nad celostátním průměrem (1,282) a mezi kraji byla druhá nejvyšší po Kraji Vysočina (1,434). Zcela nejnižší úhrnná plodnost náležela v roce 2025 kraji Karlovarskému (1,162).

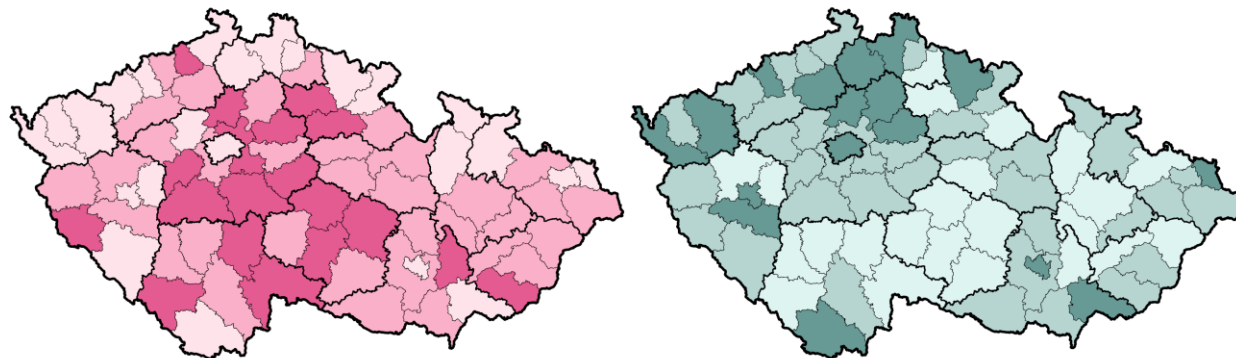
Hrubá míra úmrtnosti zůstala sedmnáctým rokem v řadě nad republikovým průměrem.

Hrubá míra úmrtnosti se po mimořádně vysokých hodnotách z let 2020 a 2021 vrátila do svého obvyklého pásma. Z 13,7 ‰ v roce 2021 (maximum od vzniku kraje) se snížila na 11,0 ‰ v roce 2023 a na obdobné úrovni setrvala také v letech 2024 a 2025. V posledním sledovaném roce byla čtvrtá nejvyšší v mezikrajském srovnání a již sedmnáctým rokem v řadě převyšovala republikový průměr (10,4 ‰ v roce 2025). Ve čtyřech z pěti okresů Olomouckého kraje byla hrubá míra úmrtnosti vyšší než celostátní hodnota. Relativně nejvíce zemřelých připadalo na okres Jeseník (13,0 ‰), naopak nejméně na okres Olomouc (10,0 ‰).

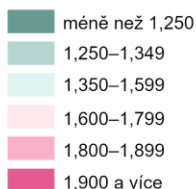
Úhrnná plodnost v okresech v letech 2021 a 2025

2021

2025

Průměrný počet živě narozených dětí na jednu ženu během jejího reprodukčního období

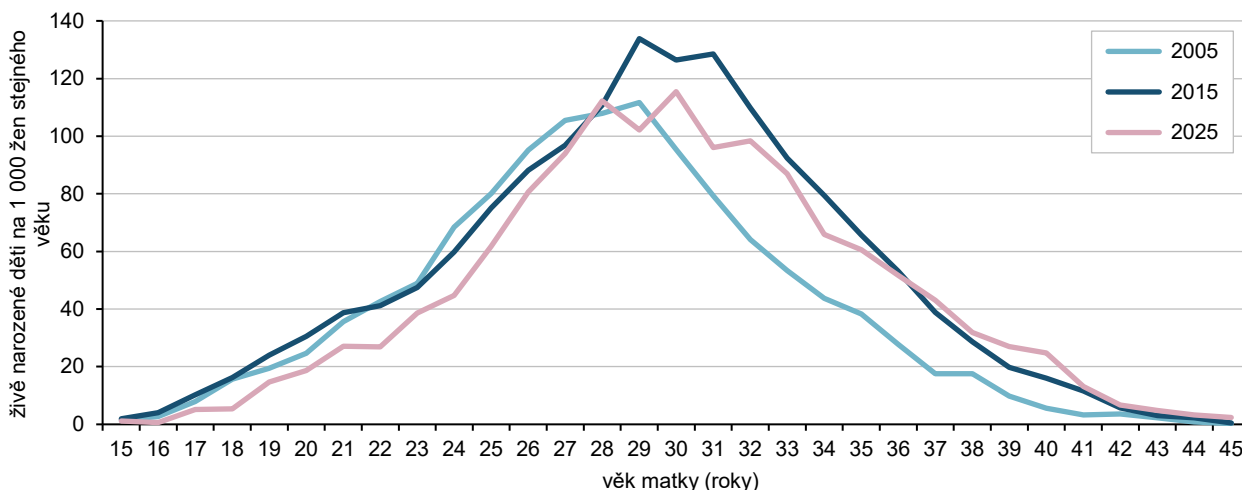

Zdroj: ČSÚ

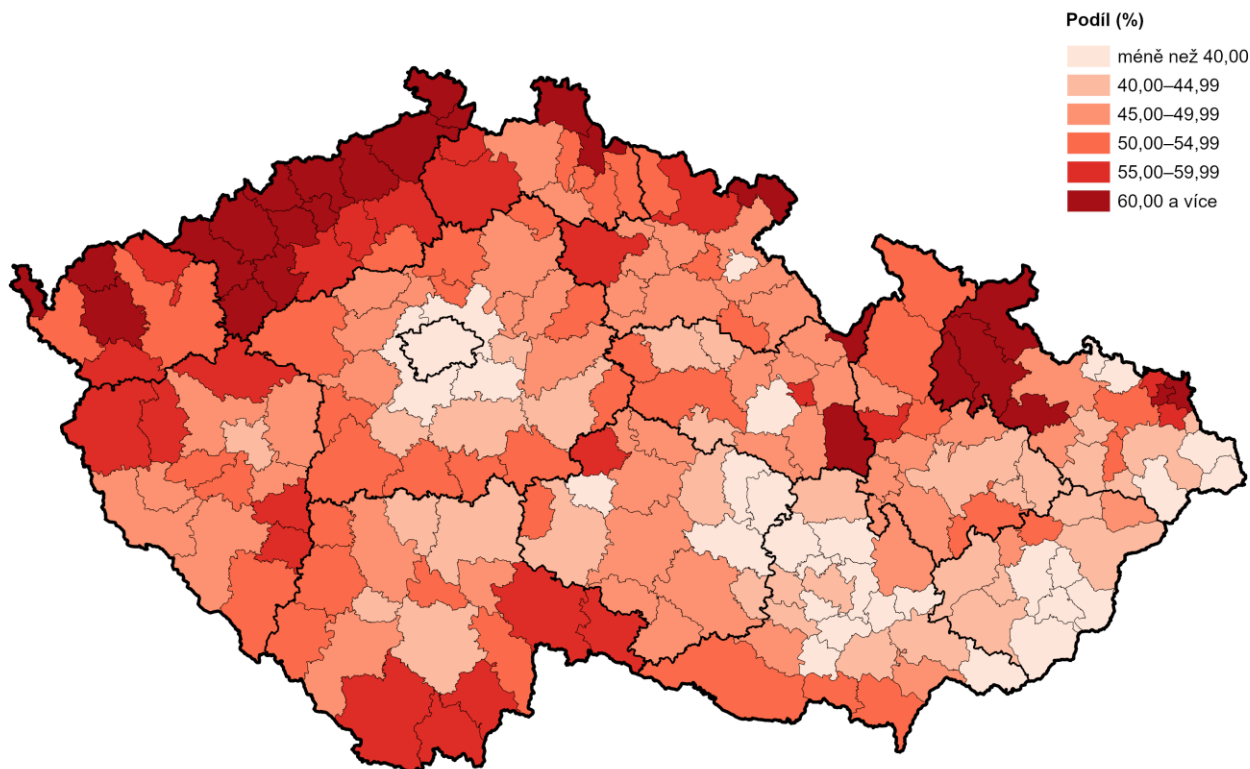
Počet živě narozených dětí byl nejnižší od vzniku kraje.

Z celkového počtu 4 576 živě narozených dětí v roce 2025 bylo 2 393 chlapců a 2 183 dívek. Nejvíce dětí se narodilo jako první v pořadí (44,4 %), druhorozených bylo 39,3 % a jako třetí nebo další se narodilo 16,3 % dětí. Průměrný věk matek při narození dítěte se zvýšil na 30,6 roku a průměrný věk prvorodiček na 29,1 roku. Z celkového počtu porodů bylo 47 porodů dvojčat (tj. nejméně v historii kraje), trojčata ani vícečetnější porody nenastaly. Podíl živě narozených dětí mimo manželství se meziročně snížil na 47,3 % a vytvořil nové 12leté minimum. Jejich nejnižší podíl ve sledovaném období 2001–2025 nastal v roce 2001, kdy dosáhl pouze 22,4 %. Nadpoloviční převaha dětí narozených v manželství charakterizovala v roce 2025 okresy Olomouc, Prostějov a Přerov, zatímco na Jesenicku a Šumpersku převažovaly děti narozené mimo manželský svazek.

Graf 1. 5 Míry plodnosti podle věku matky v Olomouckém kraji

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2025

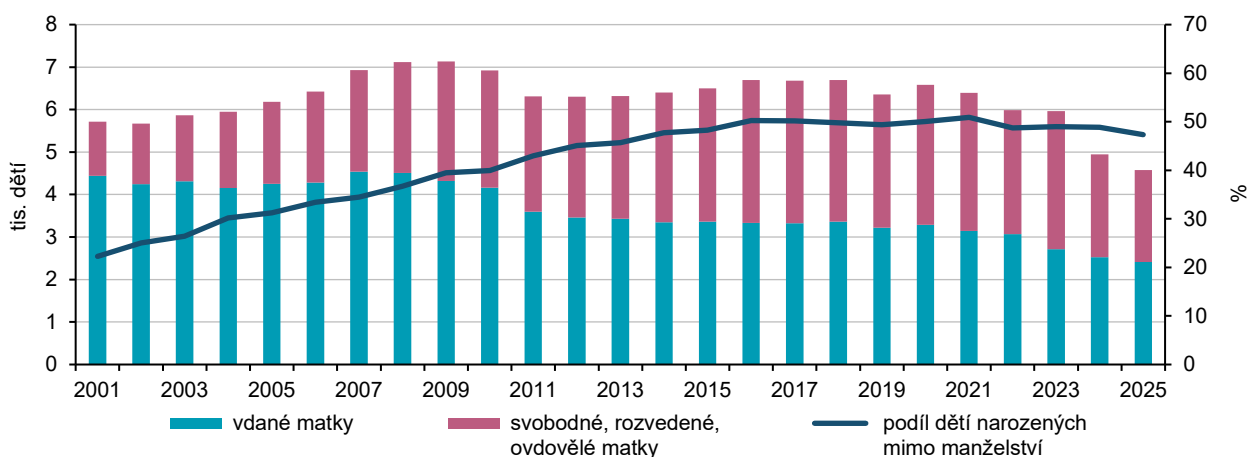

Zdroj: ČSÚ

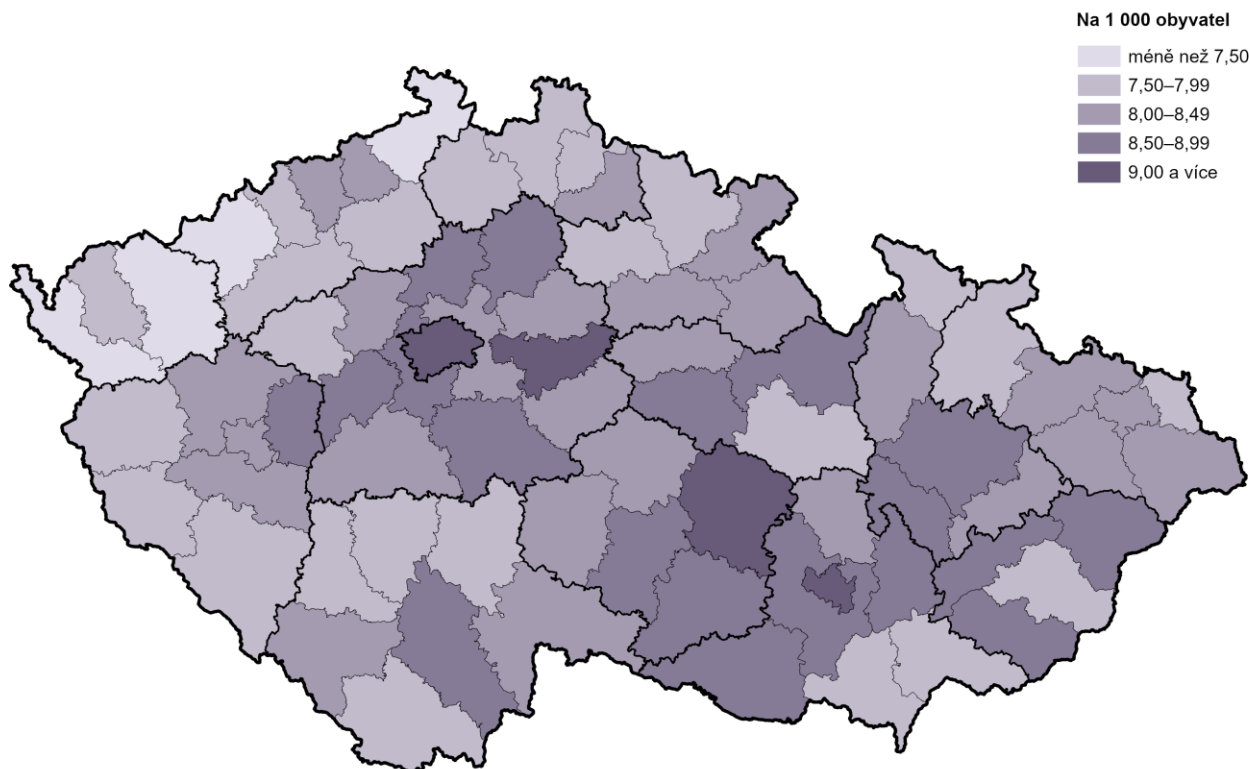
Ve 114 z 206 správních obvodů ORP v ČR vloni převažovaly živě narozené děti v manželství.

V celé České republice se v roce 2025 narodilo mimo manželství 46,8 % dětí. Regionální rozdíly zůstaly výrazné. Nejnižší podíl charakterizoval hl. město Prahu (37,3 %), následované kraji Jihomoravským (41,8 %) a Zlínským (42,0 %). Na opačném pólu se umístily kraje Ústecký (63,7 %), Karlovarský (57,4 %) a Liberecký (53,6 %). Hodnota Olomouckého kraje (47,3 %) převýšila republikový průměr pouze o 0,5 procentního bodu a byla šestá nejvyšší mezi kraji. Z pohledu nižších územních jednotek příslušely mezní hodnoty okresům Brno-venkov (37,1 %) a Most (69,7 %), resp. správním obvodům ORP Valašské Klobouky (31,4 %), Jablunkov (32,5 %) a Vizovice (33,6 %) na straně jedné a správním obvodům ORP Bílina (76,0 %), Vítkov (72,0 %) a Rumburk (71,0 %) na straně druhé.

Graf 1. 6 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Olomouckém kraji

Zemřelí v okresech v roce 2025

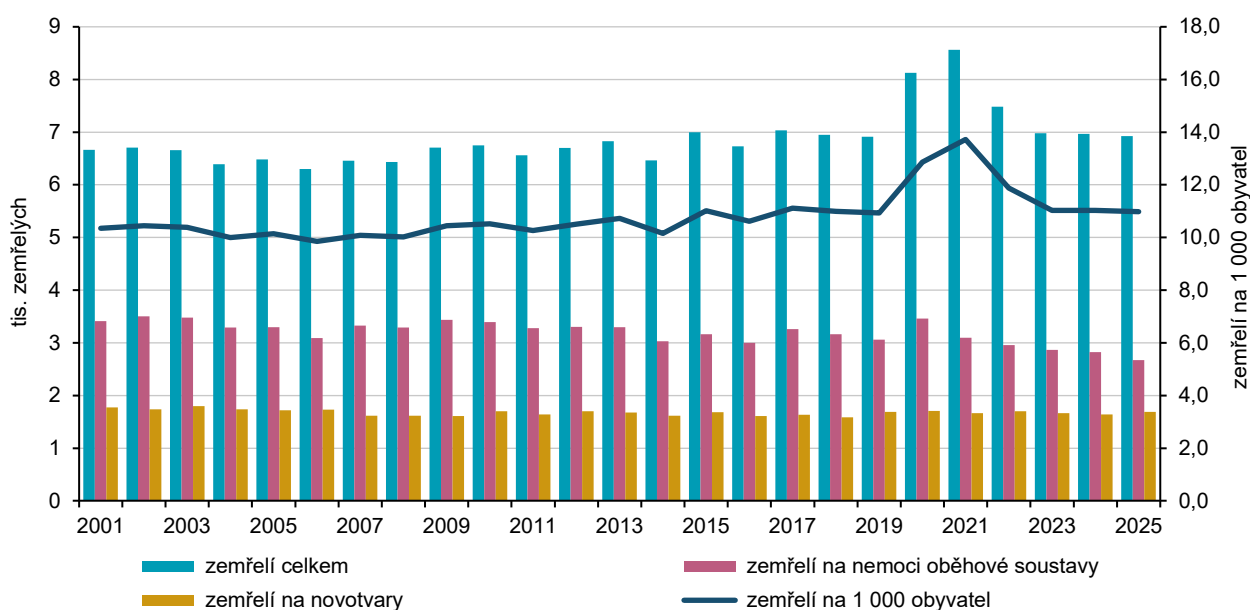

Zdroj: ČSÚ

Téměř tři pětiny zemřelých žen byly ve věku 80 a více let.

V průběhu roku 2025 zemřelo v Olomouckém kraji 6 922 osob, tj. 3 561 mužů a 3 361 žen. Jejich počet klesl na šestileté minimum. Celkem 83,8 % zemřelých bylo ve věku 65 a více let a 47,2 % dosáhlo věku alespoň 80 let. Výrazný rozdíl přetrvával mezi oběma pohlavími. Zatímco mezi zemřelými muži bylo ve věku 80 a více let 35,4 %, mezi zemřelými ženami jejich podíl dosáhl 59,7 %. Genderový rozdíl ve věkové skladbě zemřelých souvisí především s vyšší nadějí dožití žen.

Graf 1. 7 Zemřelí v Olomouckém kraji

Nemoci oběhové soustavy a novotvary tvořily 63,0 % všech úmrtí.

Nejčastější příčinou úmrtí zůstaly v roce 2025 nemoci oběhové soustavy, na které v Olomouckém kraji zemřelo 2 670 osob, tj. 38,6 % všech zemřelých. Druhou nejčastější skupinou byly novotvary s 1 691 zemřelými a podílem 24,4 %. V detailnější struktuře zemřelo 1 658 osob na zhoubné novotvary a 872 osob na ischemické nemoci srdeční včetně akutního infarktu myokardu. Tyto dvě příčiny se společně podílely na celkovém počtu zemřelých 36,6 %. Výrazně ustoupila úmrtí spojená s onemocněním covid-19. Zatímco v roce 2021 na covid-19 včetně multisystémového zánětlivého syndromu zemřelo 1 473 osob, tj. 17,2 % všech zemřelých, v roce 2025 bylo evidováno 27 těchto úmrtí s podílem 0,4 %.

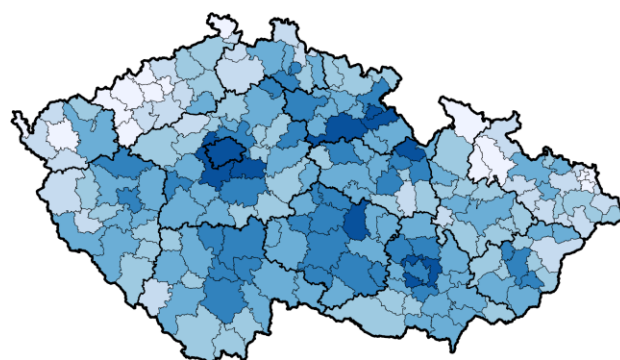
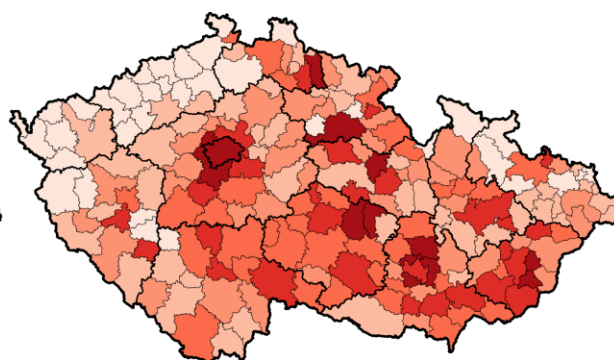
Rozdíl mezi nadějí dožití žen a mužů činil 6,2 roku a byl třetí nejvyšší mezi kraji.

Klesající počty zemřelých se po odeznění pandemie příznivě promítly do prodlužování očekávané střední délky života. Ve dvouletém období 2024–2025 činila naděje dožití mužů při narození v Olomouckém kraji 76,8 roku a byla čtvrtá nejnižší v mezikrajském srovnání. V porovnání s „předcovidovým“ obdobím 2018–2019 se zvýšila o 1,1 roku a proti období 2001–2002 dokonce o 5,2 roku. Naděje dožití žen při narození dosáhla v letech 2024–2025 hodnoty 83,0 roku a byla šestá nejnižší mezi kraji. Proti období 2018–2019 vzrostla o 1,0 roku a proti období 2001–2002 o 4,3 roku. Rozdíl mezi nadějí dožití žen a mužů se za uplynulé čtvrtstoletí snížil a v letech 2024–2025 činil 6,2 roku. Přesto zůstal třetí nejvyšší mezi kraji, a to po kraji Zlínském a Moravskoslezském. Nejvyšší naděje dožití mužů (79,2 roku) i žen (84,6 roku) charakterizovala hlavní město Prahu. Z pohledu nižších územních jednotek Olomouckého kraje náležela v letech 2021–2025 nejvyšší naděje dožití mužů při narození správním obvodům ORP Olomouc (76,7 let) a Litovel (76,4 let). Na opačném pólu pořadí se umístily správní obvody ORP Jeseník (73,7 let) a Konice (74,4 let). Nejvyšší naděje dožití žen při narození charakterizovala v kraji ve stejném období správní obvody ORP Lipník nad Bečvou (83,3 let) a Olomouc (83,0 let). Nejnížší hodnoty příslušely správním obvodům ORP Jeseník (80,5 let) a Konice (81,4 let).

Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2021 až 2025

Muži

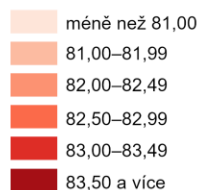
Ženy

Roky

Roky

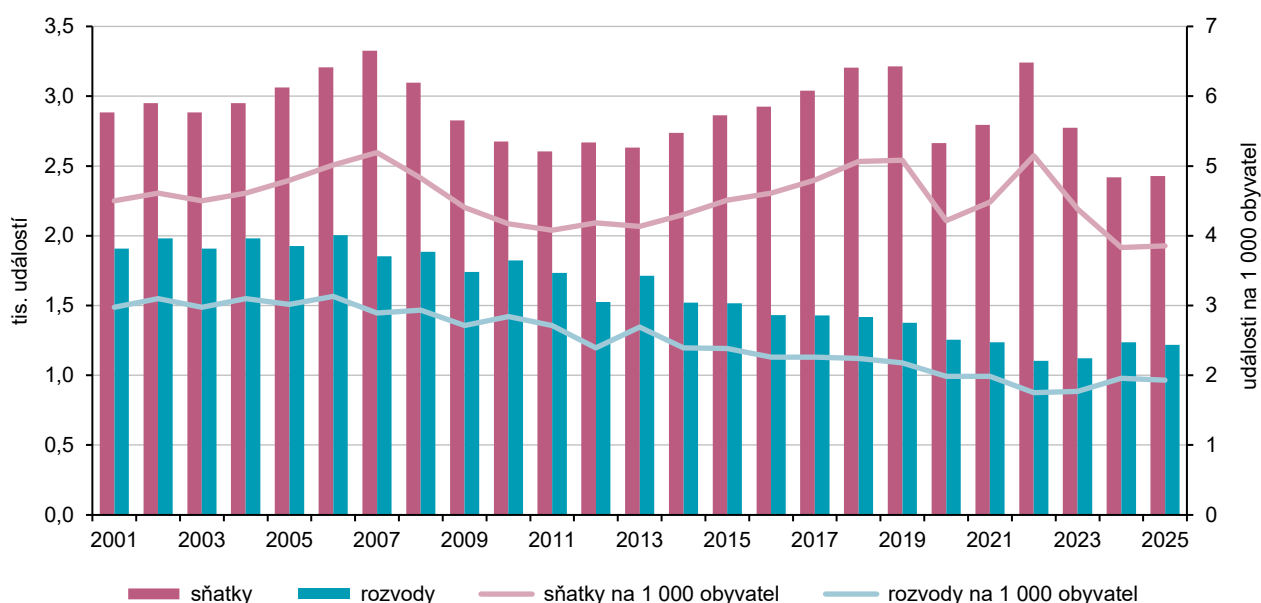

Zdroj: ČSÚ

Počet sňatků byl v roce 2025 druhý nejnížší v historii kraje.

Počet uzavřených manželství zůstal v závěru sledovaného období nízký. V roce 2025 bylo v Olomouckém kraji uzavřeno 2 428 sňatků, tj. o 12,5 % méně než v roce 2023 a o 24,4 % méně než v „předcovidovém“ roce 2019. Proti historickému minimu z roku 2024 se jejich počet zvýšil pouze o 9 a byl druhý nejnížší v historii kraje. V relativním přepočtu připadalo na 1 000 obyvatel pouze 3,9 sňatku, stejně jako v celé České republice. Nejvyšší hrubá míra sňatečnosti náležela v rámci kraje okresu Jeseník (4,4 ‰), nejnížší okresu Šumperk (3,7 ‰). Pro 76,0 % ženichů a 74,2 % nevěst se jednalo o první sňatek, přičemž ve dvou třetinách případů vstupovali do manželství poprvé oba snoubenci. Průměrný věk při prvním sňatku dosáhl u ženichů 34,1 roku a u nevěst 31,4 roku, přičemž v dlouhodobém pohledu se průměrný věk snoubenců zvyšuje. U 66,4 % svateb v roce 2025 byl ženich starší než nevěsta. Opačný věkový vztah snoubenců charakterizoval ve stejném roce 22,1 % sňatků. Nejčastěji byl ženich starší o 1–4 roky (36,3 % svateb) a o 5–9 let (20,6 % svateb). V případě 278 sňatků (tj. 11,4 %) skládali manželský slib nevěsta a ženich stejného věku.

Graf 1. 8 Sňatky a rozvody v Olomouckém kraji

Téměř tři pětiny rozvodů se týkaly manželství s nezletilými dětmi.

V roce 2025 bylo v Olomouckém kraji rozvedeno 1 217 manželství, tj. o 19 méně než v předchozím roce. Po historicky nízkých počtech rozvodů v letech 2022 a 2023 se tak jejich počet v posledních dvou letech mírně zvýšil, nadále však zůstával výrazně pod hodnotami obvyklými před rokem 2020. Na 1 000 obyvatel připadalo 1,9 rozvodu, stejně jako v celé České republice. Pro většinu rozvedených mužů (83,0 %) i žen (83,1 %) se jednalo o první rozvod. Průměrný věk při prvním rozvodu činil u mužů 44,9 roku a u žen 42,2 roku. Manželství s nezletilými dětmi představovala 58,3 % všech rozvodů; nejčastěji se jednalo o manželství se dvěma nezletilými dětmi (343 rozvodů) nebo s jedním dítětem (315 rozvodů). Více než čtvrtina rozvedených manželství trvala alespoň 20 let.

V letech 2022–2025 se do kraje přistěhovalo 42,6 tis. osob, z toho více než polovina z ciziny.

Počet přistěhovalých do Olomouckého kraje zůstal i po mimořádném roce 2022 výrazně nad dlouhodobou úrovní. Zatímco v letech 2001–2021 se do kraje přistěhovalo v průměru 4,5 tis. osob ročně, v roce 2022 jejich počet vystoupal na rekordních 14 838 osob. V následujících dvou letech se snížil na 9 169, resp. 8 923 osob a v roce 2025 opět vzrostl na 9 646 osob, což byla druhá nejvyšší

hodnota v historii kraje. Výraznou úlohu hrálo zahraniční stěhování. V souhrnu let 2022–2025 se z ciziny přistěhovalo 22,4 tis. osob, tj. 52,6 % všech přistěhovalých do kraje. Samotný rok 2022 byl v tomto ohledu mimořádný, neboť ze zahraničí pocházely téměř tři čtvrtiny přistěhovalých. V roce 2025 jejich podíl činil 37,2 %. Po třech letech zřetelné převahy žen převažovali v roce 2025 mezi přistěhovalými opět muži (53,4 %). Osoby v produktivním věku 15–64 let tvořily 82,1 % všech přistěhovalých, což byl nejvyšší podíl od roku 2008. V relativním vyjádření se v roce 2025 přistěhovalo nejvíce osob do okresu Olomouc (25,6 osoby na 1 000 obyvatel) a nejméně do okresu Šumperk (14,2 ‰).

V roce 2024 se z kraje vystěhovalo nejvíce osob v jeho historii.

Také počet vystěhovalých se v závěru sledovaného období výrazně zvýšil. V letech 2001–2021 se z Olomouckého kraje vystěhovalo v průměru 4,8 tis. osob ročně. V roce 2022 jejich počet klesl na 4 470, avšak v roce 2023 vzrostl na tehdy rekordních 6 448 osob a v roce 2024 dosáhl nového historického maxima 8 263 osob. V roce 2025 se z kraje vystěhovalo 7 320 osob, což představovalo druhou nejvyšší hodnotu v historii kraje. Do zahraničí zamířilo 2 280 osob, tj. 31,1 % všech vystěhovalých. Mezi vystěhovalými nadále převažovaly ženy (55,1 %) a osoby v produktivním věku 15–64 let (79,2 %). V relativním přepočtu se v roce 2025 nejvíce obyvatel vystěhovalo z okresu Olomouc (17,3 osoby na 1 000 obyvatel), nejméně z okresu Šumperk (15,5 ‰).

Vnitrokrasné stěhování bylo v roce 2025 nejvyšší od vzniku kraje.

Vnitrokrasné stěhování se v posledních letech postupně zvyšovalo. Obec svého bydliště změnilo v rámci Olomouckého kraje v roce 2023 celkem 10 239 osob, v roce 2024 již 10 667 osob a v roce 2025 celkem 11 242 osob. Poslední uvedená hodnota byla nejvyšší od vzniku Olomouckého kraje. Mezi stěhujícími se uvnitř kraje mírně převažovaly ženy (53,4 %) a více než dvě třetiny osob byly ve věku 15–64 let (69,8 %).

Věková struktura obyvatel

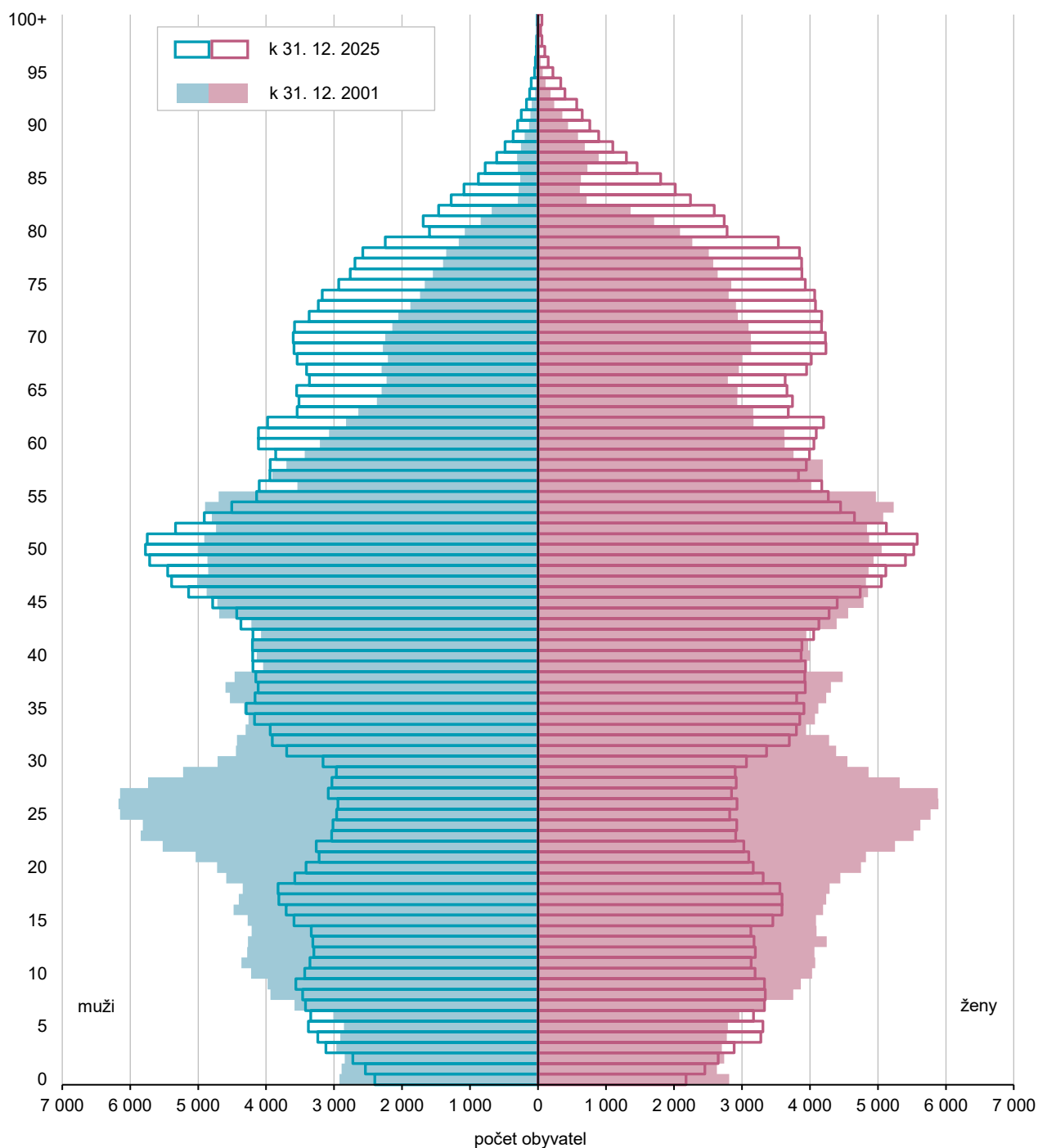
Populace Olomouckého kraje byla pátá nejstarší v ČR.

Pokračující stárnutí populace přineslo další zvýšení průměrného věku obyvatel Olomouckého kraje. Na konci roku 2025 dosáhl 44,1 roku, přičemž u mužů činil 42,5 roku a u žen 45,6 roku. V mezikrajském srovnání byla populace Olomouckého kraje pátá nejstarší. Ve věku 0–14 let žilo v kraji 93,7 tis. dětí, které tvořily 14,8 % jeho obyvatel. V produktivním věku 15–64 let se nacházelo 397,3 tis. osob, tj. 62,9 %, a počet seniorů ve věku 65 a více let vzrostl na 140,5 tis., tj. 22,3 % krajské populace. Proti roku 2001 se počet seniorů zvýšil o 53,0 tis. osob (tj. o 60,6 %), zatímco počet dětí se snížil o 10,4 tis. (tj. o 10,0 %) a počet obyvatel v produktivním věku o 53,9 tis. osob (tj. o 11,9 %). Podíl seniorů vzrostl za stejné období z 13,6 % na 22,3 % a byl v roce 2025 třetí nejvyšší mezi kraji.

Na 100 dětí připadalo v roce 2025 v Olomouckém kraji 150 seniorů.

Od roku 2006 žije v Olomouckém kraji více seniorů než dětí. Index stárání, který vyjadřuje počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let, se od roku 2001 zvýšil z 84,0 na 150,0 v roce 2025. Jeho hodnota byla pátá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Nejvyšší index stárání charakterizoval Karlovarský kraj (159,7), nejnižší kraj Středočeský (113,0). V rámci Olomouckého kraje byla nejvyšší hodnota zjištěna v okrese Jeseník, kde na 100 dětí připadalo 187,2 seniorů. Jesenicko tím současně vykazovalo nejvyšší index stárání mezi všemi okresy České republiky. Na opačném pólu pořadí v kraji se nacházel okres Olomouc s hodnotou 136,1.

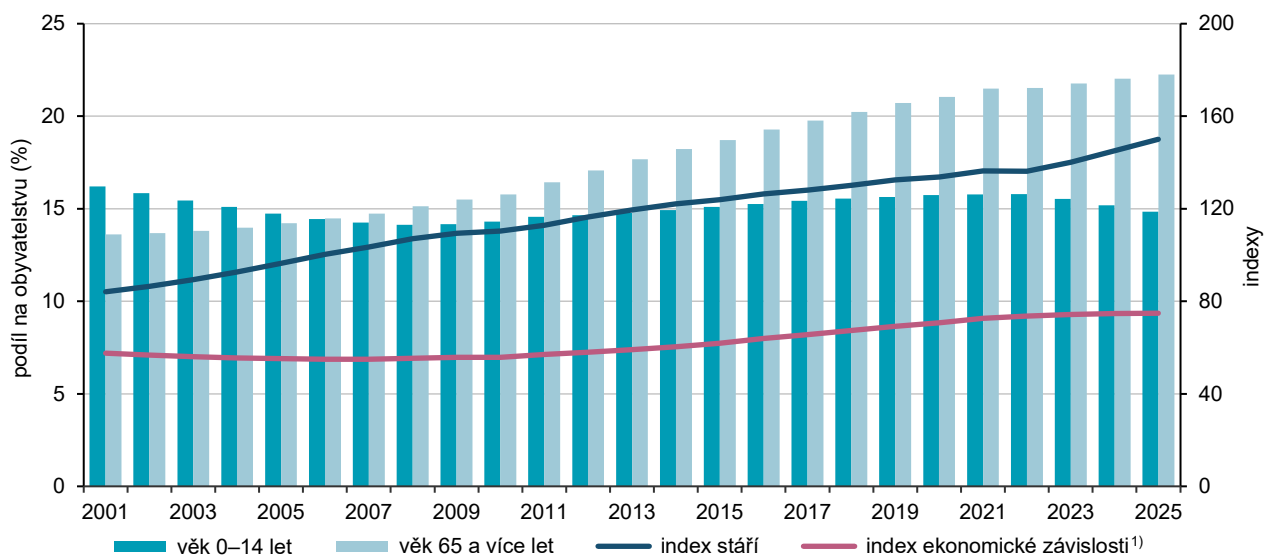
Graf 1. 9 Věkové složení obyvatel Olomouckého kraje v letech 2001 a 2025

Index ekonomické závislosti vzrostl v Olomouckém kraji na 74,8.

Index ekonomické závislosti, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 20–64 let, dosáhl na konci roku 2025 v Olomouckém kraji hodnoty 74,8 a převýšil republikový průměr 71,7. Vývoj tohoto ukazatele se od indexu stáří lišil. Po poklesu na minimum 55,0 v roce 2007 následovalo jeho dlouhodobé zvyšování, které pokračovalo až do konce sledovaného období. Nejvyšší index ekonomické závislosti v kraji charakterizoval v roce 2025 okres Šumperk (77,4), následovaný okresem Jeseník (76,4). Nejnížší hodnota náležela okresu Olomouc (73,7).

Graf 1.10 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Olomouckém kraji (stav k 31. 12.)

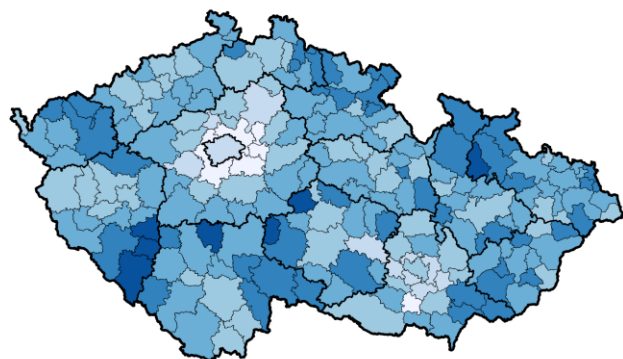

¹⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

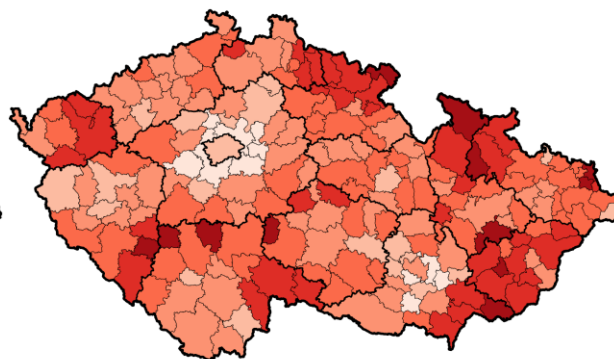
Průměrný věk obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností podle pohlaví v roce 2025

Muži

Ženy

Roky

Roky

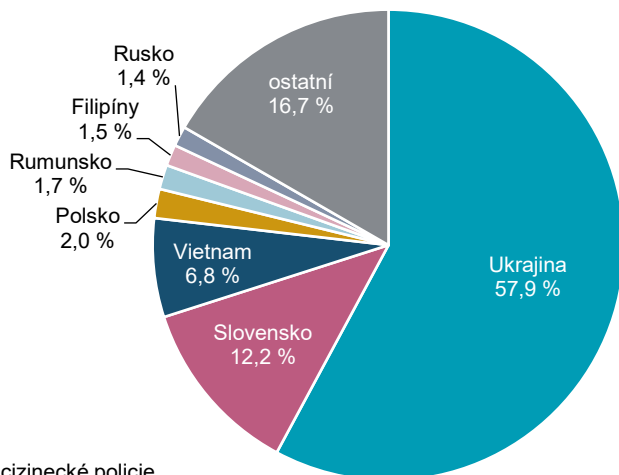
Zdroj: ČSÚ

Cizinci

Podíl cizinců v Olomouckém kraji byl v roce 2025 druhý nejnížší mezi kraji.

Na konci roku 2025 mělo v Olomouckém kraji registrovaný pobyt 29 403 cizinců. Jejich počet se meziročně zvýšil o 5,9 % a proti roku 2021 byl více než dvojnásobný. Výrazný nárůst souvisel především s migrační vlnou po vypuknutí války na Ukrajině. Podíl cizinců na obyvatelstvu kraje dosáhl 4,7 %, přesto byl druhý nejnížší v mezikrajském srovnání. V celé České republice tvořili cizinci 10,4 % populace, nejvyšší zastoupení charakterizovalo hl. město Prahu (26,0 %).

Graf 1.11 Cizinci podle státního občanství v Olomouckém kraji k 31. 12. 2025

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Občané Ukrajiny tvořili téměř tři pětiny všech cizinců v kraji.

Nejpočetnější skupinou cizinců v Olomouckém kraji zůstávali občané Ukrajiny. K 31. 12. 2025 jich v kraji žilo 17 012 a tvořili 57,9 % všech cizinců. Jejich počet byl téměř pětinasobný oproti roku 2021, kdy v kraji pobývalo 3 473 občanů Ukrajiny. Výrazná změna struktury cizinců podle státního občanství tak patřila k nejvýznamnějším demografickým důsledkům migrační vlny po roce 2022.

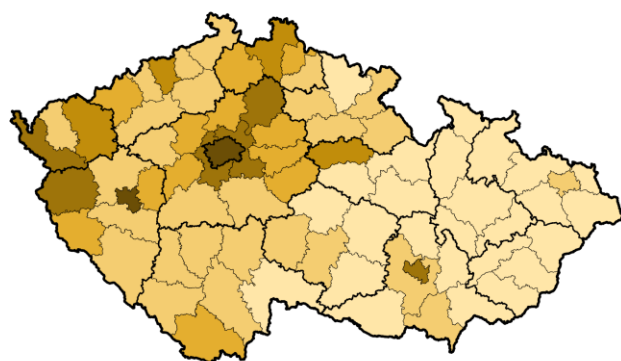
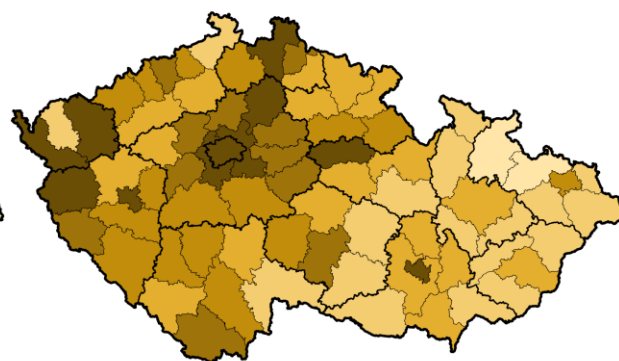
Ve všech pěti okresech kraje zůstal podíl cizinců pod republikovým průměrem.

Ve všech pěti okresech Olomouckého kraje zůstal podíl cizinců pod republikovým průměrem. Nejvyšší zastoupení měli na konci roku 2025 v okrese Olomouc, kde 13 395 cizinců tvořilo 5,6 % obyvatel. Následovaly okresy Přerov (4,4 %), Jeseník (4,3 %) a Prostějov (4,2 %). Nejnižší podíl cizinců charakterizoval okres Šumperk (3,6 %). V okrese Olomouc přitom žila téměř polovina všech cizinců registrovaných v kraji.

Cizinci v okresech v letech 2021 a 2025

2021

2025

Podíl (%)

Zdroj: ČSÚ